

Programma 4 Natuur en milieu

Provincie Noord-Brabant

Algemene voortgang van het programma

In de afgelopen tijd is voortvarend doorgewerkt aan de realisatie van het Natuurnetwerk Brabant en het herstel van N2000-gebieden. Ook in grote projecten als Peelvenen en Westelijke Langstraat gaat binnenkort de schop in de grond.

Op 12 maart jl. hebben PS de actualisatie van de EVZ's vastgesteld. De opgave is bijgesteld naar 1.325 ha. Met de waterschappen en gemeenten zijn we in overleg om te komen tot een versnelling van de realisatie van de EVZ's.

PS zijn met een statenmededeling geïnformeerd over de gebiedsgerichte aanpak van de groene en blauwe opgaven. Het gaat hier om de samenhangende uitvoering van vastgestelde (rijks)doelen en provinciale ambities op het gebied van natuur, landschap, water, bodem en landbouw. We werken tegelijkertijd hard aan het behalen van de wettelijk verplichte Natura 2000-, NNB- en KRW-doelen én aan versnelling en intensivering van natuurstel in en rondom de stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden. Er lopen inmiddels in meerdere gebieden verkenningen onder leiding van onafhankelijke verkenners. Een belangrijke impuls is het landelijk Programma Natuur waarover dit voorjaar concrete afspraken worden gemaakt met het Rijk. De Stimuleringsregeling Landschap (StiLa) is voor de derde keer gewijzigd. Opnieuw doen meer gemeenten mee waardoor het totaal aan deelnemende gemeenten op 51 komt. Ook zijn de 4 Brabantse waterschappen toetreden tot de regeling, zodat ook de landschappelijke ontwikkeling met watergerelateerde elementen, zoals infiltratiegreppels en waterbergingsvoorzieningen mogelijk wordt. Bij de vergunningverlening gebiedsbescherming Wet Natuurbescherming (Stikstof) is de werkvoorraad nog steeds groot, nl. 800 aanvragen. De uitspraak van de rechter rondom de casus bij de Logtsebaan (Oirschot) inzake intern salderen betekent dat er naar schatting nog ca. 200 overblijven. Door de omgevingsdienst Brabant Noord is een extra inspanning gepleegd voor het uitbreiden van de capaciteit voor deze taak. Daarnaast is een landelijke taskforce stikstof ingericht voor het legaliseren van PAS-meldingen. Het rapport van de commissie van Aartsen over de werking van het huidige landelijke VTH stelsel heeft de nodige aanbevelingen ten aanzien van de werking van het stelsel. In IPO werken we aan een gezamenlijke reactie. Verder is door de Zuidelijke rekenkamer eind 2020 een onderzoek opgeleverd naar de uitvoering van VTH, daarbij zijn de hogere risicobedrijven op Moerdijk als uitgangspunt genomen. Er wordt uitvoering gegeven aan de aanbevelingen en er zal gerapporteerd worden over de voortgang. De uitvoering van de milieu onderwerpen liggen op schema. In maart jl. is de uitvoeringsagenda Schone Lucht Akkoord vastgesteld. De marktconsultatie naar nascheiding van afval is afgerond. Hieruit is gebleken dat nascheiding kansrijk is. In april is met een statenmededeling invulling gegeven aan de moties over meer meetpunten in Brabant. Betrokken gemeenten gaan dit verder uitwerken en de provincie zal, om meer Brabantse gemeenten te betrekken, dit jaar met de initiatiefnemers een Afvalcongres organiseren. Voor de zomer 2021 wordt het beleidskader gezondheid naar PS gezonden. Dit betreft een horizontaal beleidskader die verbindend en agenderend werkt voor de provinciale inzet op het gebied van gezondheid.

Corona

Corona heeft nog steeds een negatieve invloed op de voortgang van gebiedsprocessen omdat keukentafelgesprekken, schetssessies en voorlichtingsavonden minder goed mogelijk zijn. Maar Corona biedt ook kansen: zo zijn medewerkers van de Efteling die al lange tijd thuis zaten aan de slag gegaan in de natuurterreinen van Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten en Brabants Landschap. Het is positief dat de waardering voor natuur in de stad en daarbuiten is toegenomen. Wel leidt dit tot een grotere recreatieve druk op verschillende natuurgebieden.

Corona heeft impact op het werk van de omgevingsdiensten. Waar vergunningverlening op afstand nog kan plaatsvinden is dat voor toezicht op locatie heel lastig. Digitaal en administratief toezicht was wel mogelijk en fysiek toezicht voor zover dat kon.

Wat willen we bereiken?

Realisatie van een robuust en samenhangend natuurnetwerk

Indicator:

- **In 2027 is het robuuste en samenhangende natuurnetwerk gerealiseerd**

Stand van zaken

Omdat het tempo van realisatie te laag is om in 2027 het natuurnetwerk te realiseren, zijn diverse versnellingsacties ingezet. Zo hebben we in 2020 programmeringsafspraken met drie waterschappen en drie terrein behorende organisaties (TBO's) in samenwerkingsovereenkomsten vastgelegd. Met de TBO's is afgesproken dat zij 3.000 ha verwerven en in eindbeheer nemen. Regelmatig voeren we voortgangsgesprekken met de 6 bovengenoemde partners en met 15 overige trekkers van natuurprojecten. Uit de opgehaalde informatie blijkt dat in alle projecten gesprekken worden gevoerd met grondeigenaren. Er wordt opnieuw bezien of het huidige (grond)instrumentarium voldoende is om alle gronden tijdig beschikbaar te krijgen. De hieronder staande streefwaarden bij de te nemen maatregelen zijn er op gericht om in 2027 het natuurnetwerk te realiseren.

Wat gaan we daarvoor doen?

Realisatie Natuurnetwerk Brabant: grondverwerving / functieverandering

Indicator	Opgave 2012 t/m 2027	2021	2022	2023	2024	2025 t/m 2027
Gerealiseerde ha (cumulatief)	9.600	5.000	6.000	7.000	8.200	9.600

Kwaliteit

Realisatie Natuurnetwerk Brabant: inrichting

Indicator	Opgave 2012 t/m 2027	2021	2022	2023	2024	2025 t/m 2027
Gerealiseerde ha (cumulatief)	15.200	7.000	8.500	10.000	11.500	15.200

Kwaliteit

Realisatie ecologische verbindingzones

Indicator	Opgave 2012 t/m 2027	2021	2022	2023	2024	2025 t/m 2027
Gerealiseerde ha (cumulatief)	1.325	125	185	335	585	1.325

Kwaliteit

De actualisatie van de EVZ opgave is op 12 maart 2021 door de Staten vastgesteld. De opgave is bijgesteld naar 1.325 ha. De planning voor de realisatie in de komende jaren is verlaagd. Dit komt vooral doordat de daadwerkelijke realisatie van EVZ's veel meer doorlooptijd vraagt dan was ingeschat. De realisatie van de EVZ 's is een complexe opgave waarvoor nog weinig initiatiefnemers zijn opgestaan. De ophoging van het subsidiepercentage voor gemeenten heeft geleid tot meer initiatieven van gemeenten, maar heeft niet de achterstand weggewerkt. Op dit moment zijn wij met waterschappen en gemeenten in gesprek om hen te stimuleren om met meer uitvoeringsvoorstellen te komen.

Tegelijkertijd zien we dat waterschappen en gemeenten in de afgelopen jaren meer aanvragen voor EVZ subsidie bij het GOB hebben ingediend. Het GOB heeft inmiddels voor ruim 300 ha subsidie verleend. De verhoging van de subsidie voor droge (delen van) EVZ's van 50% naar 75% heeft daaraan bijgedragen. De projecten waaraan subsidie is verleend, starten veelal in 2021 en 2022 met de uitvoering.

Het tempo van de realisatie is echter nog niet hoog genoeg. Er wordt gewerkt aan aanvullende afspraken in het kader van de maatwerkovereenkomsten tussen waterschappen en provincie. Ook worden gemeenten nadrukkelijk aangesproken om met de EVZ's in hun gemeente aan de slag te gaan.

Beheer van het Natuurnetwerk Brabant

Indicator	Opgave 2012 t/m 2027	2021	2022	2023	2024	2025 t/m 2027
Beheerde ha via de Subsidiestelsel Natuur en Landschap – onderdeel natuurbeheer (cumulatief)	90.200	83.000	84.200	85.400	86.600	90.200

Kwaliteit

Herstel van de biodiversiteit

Indicatoren:

- In 2030 is de afname van de biodiversiteit naar een positieve trend omgebogen

Stand van zaken

In 2021 worden verdere stappen gezet om de biodiversiteit te herstellen en de afname naar een positieve trend om te buigen. Zo wordt verder gewerkt aan de uitvoering van het agrarisch natuur- en landschapsbeheer, wordt de bossenstrategie uitgewerkt in een uitvoeringsagenda, worden herstelmaatregelen in de Natura-2000 gebieden uitgevoerd en in de overige leefgebieden daarbuiten die voor de diverse kwetsbare soorten zijn vastgesteld. Aanvullend daarop wordt gewerkt aan extra maatregelen waarvoor in het kader van het Landelijk Programma Natuur extra rijksmiddelen beschikbaar worden gesteld. Dit voorjaar zal daarvoor een SPUK voor de komende drie jaar met het rijk worden afgesproken.

Dit voorjaar wordt tevens een monitoringsrapportage opgesteld waarin de trend van de biodiversiteit in Brabant t/m 2020 zal worden gepresenteerd.

Wat gaan we daarvoor doen?

Agrarisch natuur- en landschapsbeheer

Indicator	2021	2022	2023	2024
Beheerde ha via de Subsiestelsel Natuur en Landschap – onderdeel agrarisch natuurbeheer (cumulatief)	3.674	3.674	3.082	3.082

Kwaliteit

Bosuitbreiding en bosomvorming

Indicator	2021	2022	2023	2024
In uitvoering genomen ha bosuitbreiding (cumulatief)	500	1.500	2.500	3.500

Kwaliteit

Uitvoeren herstelmaatregelen in N2000-gebieden

Indicator	2021	2022	2023	2024
Aantal uitgevoerde maatregelen (cumulatief)	400	pm1	pm1	pm1

pm1: afhankelijk van de invulling van de 2e fase N2000-herstelmaatregelen

Kwaliteit

De uitvoering van een klein aantal herstelmaatregelen in complexe gebiedsprocessen start in 2021 en wordt in 2022 opgeleverd.

Uitvoeren inrichtingsmaatregelen in leefgebieden

Indicator	2021	2022	2023	2024
Gerealiseerde ha (cumulatief)	2.000	3.000	4.000	pm

Kwaliteit

Gebiedsgerichte aanpak groene en blauwe opgaven

Indicator	2021	2022	2023	2024
GGA-verkenning voor de stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden	Afgerond			

Kwaliteit

Versterking van de kwaliteit van het Brabantse landschap

Indicatoren:

- In 2030 zijn de waardevolle cultuurhistorische landschappen in Brabant behouden en waar mogelijk versterkt

Stand van zaken

Wat gaan we daarvoor doen?

Maatregelen die de karakteristieke Brabantse landschappen versterken

Indicator	2021	2022	2023	2024
Gerealiseerde ha via de stimuleringsregeling Landschap en de subsidieregeling voor de aanleg van landschapselementen en het herstel van cultuurhistorische landschapselementen	15 ha	15 ha	15 ha	15 ha
Beheerde ha via de stimuleringsregeling Landschap	450 ha	450 ha	450 ha	450 ha

Kwaliteit

Verankering van de natuur in de samenleving

Indicator:

- In 2022 investeren meer Brabantse burgers en ondernemers in hun groene leefomgeving

Stand van zaken

Wat gaan we daarvoor doen?

Maatregelen die de verankering van de natuur in de samenleving versterken

Prestaties/maatregelen	Indicator	2021	2022	2023	2024
Ondernemers en burgers die investeren in hun groene leefomgeving	Aantal uitgevoerde maatregelen/initiatieven	35	35	pm	pm

Kwaliteit

Sneller dan verwacht heeft de regeling vergroening Schoolpleinen, die tot 2022 openstond, het subsidieplafond bereikt. Daardoor zijn veel projecten die pas voor 2021 en 2022 verwacht werden nu al opgeleverd (in 2020 werden totaal 139 projecten opgeleverd in plaats van de verwachte 70). De planning voor 2021 en 2022 is hierop aangepast. Gemiddeld over de gehele periode t/m 2022 blijft de indicator van het aantal uitgevoerde initiatieven vooralsnog ongewijzigd.

Milieu. Continue verbetering van de luchtkwaliteit en vermindering van de geluid-, geur- en lichthinder

Indicator:

- In 2030 is de luchtkwaliteit verbeterd en de geluidsoverlast verminderd

Stand van zaken

Ook op de milieu onderwerpen liggen we op schema. We hebben in maart jl. de uitvoeringsagenda Schone Lucht Akkoord vastgesteld. In april is met een statenmededeling invulling gegeven aan de moties over meer meetpunten in Brabant, waarvan de financiële vertaling opgenomen is in deze Burap. Daarnaast wordt de implementatie van de aanvullingswetgeving geluid onder de Omgevingswet voorbereid met daarin een aantal wijzigingen van de luchthavenregelgeving.

Wat gaan we daarvoor doen?

Beperken van geluidsoverlast voor Brabanders

4

Indicator	2021	2022	2023	2024
Aantal resterende woningen met een geluidsbelasting > 60 dB met een onbekend binnenniveau of een binnenniveau > 36 dB)	5.400	5.000	4.600	4.200

Kwaliteit

Zoals gerapporteerd in de jaarrekening 2020 hebben we in 2020 om meerdere redenen vertraging opgelopen. Gebleken is dat we deze vertraging niet meer kunnen inhalen. We passen de tabel hierop aan.

We stellen daarnaast voor de indicator te wijzigen in ‘aantal resterende woningen dat in aanmerking komt voor sanering’. De huidige definitie is te beperkend en sluit in een aantal gevallen niet aan bij de praktijk. We hanteren daarnaast het moment dat voor een woning een rapport met binnenniveau is geregistreerd als laatste ijkpunt. Op dat moment ontvangen bewoners een aanbod; als provincie hebben we geen invloed of bewoners hierop ingaan en/of binnen welk tijdsbestek ze eventuele maatregelen nemen.

Kiezen voor schone lucht in provinciale projecten

Conform de vastgestelde Uitvoeringsagenda Schone Lucht Akkoord dragen we bij aan de landelijke doelstelling van 50% gezondheidswinst uit binnenlandse bronnen in 2030 ten opzichte van 2016.

Kwaliteit

Stevige monitoring kwaliteit van de leefomgeving

Kwaliteit

Terugdringen ernst en cumulatie van milieubelasting

Indicator	2021	2022	2023	2024
Rapport verkenning hotspots Brabant	1			
Plan van aanpak hotspots		1		

Kwaliteit

Gezondheid

Stand van zaken

Voor de zomer van 2021 zal het beleidskader gezondheid naar PS worden gezonden. Dit betreft een horizontaal beleidskader die verbindend en agenderend werkt voor de provinciale inzet op het gebied van gezondheid.

Wat gaan we daarvoor doen?

Opstellen van uitvoeringsagenda, die invulling geeft aan rolneming van provincie.

Kwaliteit

Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH) leveren een bijdrage aan een gezonde fysieke leefomgeving en daarmee een bijdrage aan een goed werk- en leefklimaat.

Stand van zaken

De eerste termijnrapportages van omgevingsdiensten over de voortgang ontvangen wij in juni. Behalve over de vertraging bij de vergunningverlening over de Wet Natuurbescherming, zoals reeds gemeld in het algemene deel, zijn er geen andere afwijkingen te melden.

Wat gaan we daarvoor doen?

De vergunningverlening, toezicht en handhaving voldoen aan de gestelde generieke kwaliteitsdoelstellingen van rechtmatigheid en kwaliteit

Prestaties/maatregelen	Indicator	2020	2021	2022	2023
De vergunningverlening voldoet aan de gestelde generieke kwaliteitsdoelstellingen van rechtmatigheid en kwaliteit	Aantal vergunningverleningsprocedures waarin gebruik wordt gemaakt van de Wet dwangsom	<1%	<1%	<1%	<1%
	Aantal van rechtswege verleende vergunningen a.g.v. late of geen reactie bestuursorgaan (lex silencio positivo)	0	0	0	0
	Beschikkingen zijn binnen de wettelijke termijn afgehandeld – norm 90%	90%	90%	90%	90%
Toezicht en handhaving voldoen aan de gestelde generieke kwaliteitseisen	Handhavingsbeschikkingen blijven in stand na gerechtelijke toetsing	90%	90%	90%	90%
	Mate van spontane naleving (na eerste controles)	60%	60%	60%	60%

Kwaliteit

De definitieve eindrapportages over de uitvoering van de VTH taken zijn nog niet beschikbaar. In april wordt net als in 2020 een statenmededeling opgeleverd met daarin de resultaten over de VTH uitvoering.

Ontwikkelingen en onzekerheden

- In het kader van het Landelijk Programma Natuur worden extra rijksmiddelen beschikbaar gesteld voor natuur. Dit voorjaar wordt daarvoor een SPUK voor de komende drie jaar met het rijk afgesproken en waar voor Brabant € 70 mln aan rijksmiddelen beschikbaar zijn plus 10 mln voor boscompensatie.
- Er wordt gewerkt aan een nieuw beleidskader natuur dat in 2022 aan de Staten wordt voorgelegd. Onderdeel hiervan is een evaluatie van het uitvoeringsprogramma Brabant Uitnodigend Groen. Deze evaluatie wordt in 2021 uitgevoerd en na de zomer naar de Staten gestuurd.

- Er wordt maximaal ingezet op de realisatie van het natuurnetwerk in 2027 maar het is nog onzeker of de ingezette versnellingsacties het gewenst effect hebben.
- De juridische praktijk voor vergunningverlening gebiedsbescherming Wet Natuurbescherming is en blijft weerbarstig, dat heeft gevolgen voor de uitvoering. Dat maakt het lastig voorspelbaar hoe de ontwikkeling is van de toekomstige werkvoorraad is voor de ODBN.
- Voor de prestatie 'Beperken geluidsoverlast bij woningen langs provinciale wegen' zijn we afhankelijk van voortgang op provinciale infra projecten.

Financieel overzicht

<i>Bedragen x € 1.000</i>	Begroting t/m wijz. 1	Wijziging 2	begroting t/m wijz. 2
Lasten	134.473	13.468	147.941
Baten	5.551	5.875	11.426
saldo baten en lasten	-128.922	-7.593	-136.515

Specificatie besluitvorming

Specificatie besluitvorming vindt u hier.